

Bezinning 617: (Niet) door het zwaard

Matteus 26,47-56 = fragment passiezondag A-jaar

Het Woord

Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd. Met hen had zijn verrader een teken afgesproken. 'Degene die ik kus,' had hij gezegd, 'die is het, die moet je gevangennemen.' Hij liep recht op Jezus af, zei: 'Gegroet, rabbi!' en kuste Hem. Jezus zei tegen hem: 'Vriend, ben je daarvoor gekomen?' Daarop kwam de bende naderbij, ze grepen Jezus vast en namen Hem gevangen. Nu greep een van de Jezus' metgezellen naar zijn zwaard. Hij trok het, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. Daarop zei Jezus tegen hem: 'Steek je zwaard terug op zijn plaats. Want wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen. Weet je niet dat Ik mijn Vader maar te hulp hoef te roepen en dat Hij Mij dan onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking zou stellen? Maar hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, waar staat dat het zo moet gebeuren?' Toen zei Jezus tegen de omstanders: 'Met zwaarden en knuppels bent u uitgetrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben! Dagelijks was Ik in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u Me niet gevangengenomen. Maar dit alles gebeurt opdat de geschriften van de profeten in vervulling gaan.' Daarop lieten alle leerlingen Hem in de steek en vluchtten weg.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Het is ridicuul: een grote menigte, goed gewapend, gaat Jezus gevangennemen, die slechts door elf leerlingen omringd is en per definitie geweldloos leeft. Geweld komt zeer uitdrukkelijk aan bod dit fragment. Matteus vermeldt het woord zesmaal. Het zwaard staat symbool voor alle geweld: geweld door militaire macht, geweld door fysieke en psychische agressie, geweld op alle mogelijke manieren. Jezus wijst het geweld radicaal af. Zijn afwijzing van het klein stukje geweld – een van zijn leerlingen slaat een stukje oor van een tempeldienaar af – heeft dus een grote draagwijdte. De geweldloze zal wel door geweld omkomen.

Jezus zou wel geweld kunnen inschakelen, als het ook Gods wil zou zijn. Twaalf legioenen: dat zijn 72 000 engelen. Ook de gemeenschap van Qumran weigerde geweld, rekenend op Gods engelen, die ten gepaste tijden zouden ingrijpen. Maar Jezus vraagt het zelfs niet aan zijn Vader. Zijn keuze voor de geweldloosheid is radicaal.

Het arrestatiegebeuren wordt gestuurd door enerzijds de hogepriesters en oudsten van het volk, kortom het Sanhedrin. Anderzijds door Judas en een grote volksmenigte. De volksmenigte heeft Jezus toegejuicht met palmen en aan zijn lippen gehangen in de tempel. Maar nu heeft de menigte zich tegen Jezus gekeerd.

Judas kust Jezus en spreekt Hem als rabbi aan. Dus als meester en niet als Heer. Judas heeft zijn geloof in de Heer Jezus afgezworen. Hij stelt zich nu als tegenstrever en vijand van Jezus op. En meteen aan de kant van het geweld. Maar toch noemt Jezus hem nog steeds 'vriend'. Het houdt al zijn vergiffenis in.

Matteus laat het Jezus tweemaal zeggen: alles, ook deze arrestatie en het geweld, maken deel uit van Gods plan. Dat plan lezen we in de Schrift. Wat met Jezus gebeurt, is de vervulling van de Schrift. En wel vanaf het eerste moment van Jezus bestaan. Wat mensen negatief bedoelen, wordt door God ten goede gekeerd. Zonder geweld, zonder het zwaard.

Het Woord in mijn leven

Ben ik ooit verraden geweest door iemand of een groep? Heb ik ooit iemand of een groep verraden? Heb ik alle geweld afgezworen in woorden en daden? Heb ik periodes gekend dat ik niet in Christus geloofde? Wat heeft een ommekeer gebracht?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
als een rover, een bandiet,
een geweldenaar en rebel
heeft men U gearresteerd.
De menigte was eerst voor U,
maar keerde zich tegen U.
Wie eerst Uw vriend was,
verraadt U met een kus.
Toch blijft U hem 'vriend' noemen,
want U bent vergiffenis.
U wil altijd de dienaar zijn
van Gods plan, van zijn wil.
U vervult de Schrift.
Niets kan dat verhinderen.
Laat ook ons trouw zijn
aan wat God voor ons wil,
voor wat Hij met ons voorheeft. Amen.

© Eric Haelvoet 2017